

เกษตรกรรมทฤษฎีใหม่ เป็นแนวทางการแก้ปัญหาด้านการเกษตรกรรมที่สร้างความพออยู่ พอกิน สามารถเลี้ยงตนเองได้อย่างพอเพียง โดยมีการจัดการทรัพยากรดิน และน้ำ ซึ่งแตกต่างจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยวที่ไม่มีการจัดการทรัพยากร ดังนั้นเมื่อทฤษฎีใหม่ส่งผลให้เกษตรกรมีการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต กิจกรรม และพฤติกรรม บ้านพักอาศัยจึงมีลักษณะเปลี่ยนแปลง การวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาและวิเคราะห์ถึงการใช้พื้นที่ใช้สอย บ้านพักอาศัย สำหรับเกษตรกรรมทฤษฎีใหม่

การศึกษาใช้วิธีรวบรวมข้อมูลจากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ทำการสำรวจเบื้องต้น และจัดทำเครื่องมือวิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลรายละเอียดข้อมูลพื้นฐานเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง โดยการสัมภาษณ์แบบไม่มีส่วนร่วม ,เก็บข้อมูลโดยการรังวัด ตำแหน่งที่ตั้ง ขนาดพื้นที่ใช้สอย และเก็บข้อมูลโดยการสังเกตการณ์ และการถ่ายภาพ จากบ้านพักอาศัยเกษตรกร 38 แห่ง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกคือ กลุ่มบ้านพักเกษตรกรรมทฤษฎีใหม่ ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มย่อย 3 รุ่น รุ่นละ 10 หลังคาเรือน มีระยะเวลาเข้าโครงการ 1 ปี, 3 ปี และ 5 ปี ตามลำดับ กลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มบ้านพักเกษตรกรดั้งเดิม จำนวน 8 หลังคาเรือน ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี เพื่อนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ผลเปรียบเทียบความแตกต่างนำมาวิเคราะห์ผลการวิจัย โดยการหาปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะบ้านด้วยวิธีการทางสถิติ ANOVA (F-Test) และวิเคราะห์สถิติสามารถหาค่าเฉลี่ยของขนาดพื้นที่ใช้สอยบ้านพักอาศัยเกษตรกร

ดังนั้นจากการเก็บข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบผังพื้นที่ เพื่อหาความเหมือนและความแตกต่างกันในด้านขนาดและตำแหน่งพื้นที่ ,ความสัมพันธ์ของพื้นที่ ,ความสัมพันธ์ของกลุ่มพื้นที่ และการใช้พื้นที่ร่วมกัน รวมทั้งความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ ให้สอดคล้องกับพฤติกรรมและกิจกรรมของเกษตรกร โดยใช้วิธีประเมินผลภายหลังการเข้าครอบครองพื้นที่ (POE) เพื่อทราบผลการใช้บ้านพักอาศัย

จากการวิจัย พบว่าเกษตรกรรมทฤษฎีใหม่มีที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม 10-15 ไร่ สามารถแบ่งลักษณะองค์ประกอบผังบริเวณ บ้านพักอาศัยได้ 2 รูปแบบ ตามลักษณะที่ตั้ง ลักษณะองค์ประกอบบ้านพักอาศัยมีรูปแบบเรือนยกใต้ถุนสูงชันบนปิดล้อม ชั้นล่างเปิดโล่ง มีโรงเรือนเกษตร บริเวณบ้านพักอาศัยมีการแบ่งพื้นที่บ้านพักอาศัย สามารถแบ่งเป็นพื้นที่พักอาศัย พื้นที่อเนกประสงค์ พื้นที่เก็บของเกษตรกรรม ผลจากการศึกษา สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางการจัดองค์ประกอบเชิงพื้นที่ ภายในบ้านพักอาศัยเกษตรกรรมทฤษฎีใหม่ บริเวณอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี

ABSTRACT

TE 150958

New Theory Agriculture is a resolution for agricultural problems, which leads to farmers' self-sufficiency by means of soil and water management, and simple agriculture without resource management. When the farmers change their ways of life, activities, and behavior, their farmhouses alter accordingly. This research, therefore, aims to study and analyze space usage and farmhouse of New Theory Agriculture farmers.

The research methods employed are gathering information from relevant literatures; preliminary survey and research tools arrangement; collecting basic information from the studied group by non-participation interview; collecting data by measured- surveying the site location, the size of the using space; and gathering data via observation and visual survey from 38 farmhouses. The studied farmhouses are divided into two groups: the first group is New Theory Agriculture farmhouses subdivided into three different groups according to their participation period in the program—one year, three years, and five years respectively; the second group consists of eight original farmhouses in Amper Chalerm Phrakiert, Saraburi province. All the data will be compared for their differences. With the statistic method called ANOVA (F-Test), the data will be examined to find factors that influence farmhouse patterns, and to find the average of the farmhouse space size.

With the collected data derive comparative floor plan analysis, similarities and differences in terms of space size and location, space relations, space group relations, mutual space usage, space in relation to farmers' behavior and activities tested by Post Occupation Evaluation (POE) for building usage.

The findings from the New Theory Agricultural farmers with 10-15 *rai* farmlands yield two types of area organizations according to their locations. First, the components of the farmhouses are elevated floor with closed walls for the upper story, and open- air space and agricultural building for the ground floor. Second, farmhouse area is divided into living space, multipurpose space, and storage room. This finding can be used as a pattern of space element configuration within New Theory Agriculture farmhouses in Chalerm Phrakiert, Saraburi province.